

Asia: VN/13519/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaalihuoltolain ja ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvuluista annetun lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan organisaatio

Lausunnonantajan organisaatio

Järjestö

Sosiaalihuoltolaki

1. Ovatko kotiin annettavia palveluja koskevat säännökset (19 §, 19 a § ja 19 b §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

-

2. Kotihoitoa ehdotetaan järjestettäväksi vuorokaudenajasta riippumatta (19 §:n 3 mom.). Onko tämä mielestänne kannatettava ratkaisu?

-

3. Ovatko ns. tavallista palveluasumista koskevat säännökset (21 b §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

-

4. Onko tavallista palveluasumista koskeva pykälä tarpeeksi selkeästi muotoiltu? Jos ei, miten sitä voisi muuttaa?

-

5. Ovatko hoiva-asumista koskevat säännökset (21 c §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

-

6. Löytyisikö tehostettu palveluasuminen –termin korvaajaksi jokin parempi ehdotus kuin hoiva-asuminen? Mikä?

-

7. Ovatko ehdotetun hoiva-asumispykälän palvelun saantikriteerit tarkoituksenmukaisia ja tarpeeksi selkeitä? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

-

8. Ovatko turvapalvelun toteuttamista koskevat säännökset (46 a §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

-

9. Pitääkö turva-auttajan olla sote-ammattihenkilö, vai riittääkö että hän on koulutuksensa ja kokemuksen perusteella sopiva, kuten lakiesityksessä ehdotetaan (46 a §)?

-

10. Ovatko kotihoidon henkilöstön riittävyden turvaamista koskevat säännökset (46 b § ja 49 b §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

-

11. Ovatko ns. hybridiasumista koskevat säännökset (46 c §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

-

Vanhuspalvelulaki

12. Onko mielestänne pitkäaikaisen laitoshoidon lakkauttaminen sosiaalihuollon yksiköissä iäkkäiden osalta onnistunut ratkaisu (14 §, 14 a §, 15 b §)?

-

13. Onko lakiehdotuksessa esitetty palvelusuunnitelman sisällön täsmentäminen tarpeellista (16 §)?

-

14. Onko lakiehdotuksessa esitetty omatyöntekijän tehtävien täsmentäminen tarpeellista (17 §)?

-

15. Onko lääkehoidon toteuttamista koskeva säännös mielestänne onnistunut (20 §:n 1 mom.)?

-

16. Onko mielestänne kannatettavaa, että seurantayhteenvedot julkaistaisiin toimintayksikkökohtaisina (24 a §)?

-

Koko lakipakettia koskevat kysymykset

17. Mitä haasteita näette säännösten toimeenpanossa? Onko lakiesityksellä riskejä?

-

18. Millaista tukea toivotte toimeenpanoon?

-

19. Mitä muuta haluaisitte lausua esityksestä?

Kannatamme kotihoito -nimeä a)-vaihtoehdossa, sen sijaan lapsiperheiden vastaavaa palvelua esitämme kutsuttavaksi edelleen kotipalveluksi.

Suomen Monikkoperheet ry esittää, että lapsiperheiden kotipalvelun saatavuudesta tehdään valtakunnallinen selvitys. Ongelmana lapsiperheiden kotipalvelussa on sen epäyhdenvertainen saatavuus eri puolilla Suomea.

Lapsiperheiden kotipalvelun tulisi myös vastata tarpeeseen ollakseen tehokasta ja kohdentuakseen tarkoituksenmukaisesti. Sen tulisi ottaa paremmin huomioon, että lapsiperhe voi tarvita rajattuna ajanjaksona hyvinkin laajasti palveluja selviytyäkseen arjessaan. Erityisen perhetilanteen kuten esimerkiksi monikkolasten syntymän vuoksi tuen tarve voi olla pidentynyt ilman, että perheellä kuitenkaan olisi tarvetta lastensuojelun maksuttomalle perhetyölle. Kaikki perhetilanteet, esimerkkinä vaikkapa kolmosten syntymä perheeseen, eivät siis välttämättä mahdu palvelun keston tiukasti määriteltyjen reunaehtojen sisään. Lapsiperheiden kotipalveluun saatetaan myös luoda sellaisia kriteereitä (vanhemman oltava aina läsnä, vanhempi ei saa mennä levolle palvelun aikana), jotka tosiasiallisesti heikentävät tarpeen mukaista, tuloksekasta palvelua. Myönteistä on, että silloin, kun monikkoperhe on saanut lapsiperheiden kotipalvelua, se on enimmäkseen kuitenkin vastannut perheiden tarpeisiin hyvin tai erittäin hyvin (Suomen Monikkoperheet ry 2017, n=672)

Lapsiperheiden tarvitseman kotipalvelun näkökulmasta on ongelmallista, että lapsiperheen pitkäaikainen kotipalvelu määritellään yhtenevästi ikäihmisten kotipalvelun kanssa. Tällöin kotipalvelun maksun suuruus voi nousta liian korkeaksi perheille, joissa avun tarve on pidentynyt olematta kuitenkaan jatkuva.

Lapsiperheen kotipalvelu on yksi tärkeimmistä perheen jaksamista tukevista ja perhetilanteen kriisiytymistä ehkäisevistä sosiaalipalveluista, joten sen kustannukset perheelle eivät missään tapauksessa saa muodostua esteeksi palvelun saannille. Kotipalveluapu on tehokasta ja edullista perheiden ennaltaehkäisevää tukemista.

Sen mahdollistamiseksi, että esimerkiksi jokaisella kotipalveluapua tarvitsevalla monikkoperheellä olisi taloudellisesti tosiasialliset mahdollisuudet käyttää kotipalveluapua, lapsiperheen kotipalvelu tulee nähdä tilapäisenä elämäntilanteeseen liittyvänä avun tarpeena eikä määritellä maksua

ensisijaisesti säännölliseksi kuukausimaksuperusteiseksi, ikäihmisille annettavan kotipalvelun tapaan.

Kumpula Ulla
Suomen Monikkoperheet ry